

Jan. 1976

V N O V O L E T O

Za vsak dan moramo biti Bogu hvaležni. Saj ga kot dar sprejmemo njegove roke. Tako tudi novo leto. Življenje mesečnika, ki je posvečen ni sami ideji, živi z njo, trpi z njo, se previja skozi njeno problematiko, njo po tudi upa, obnavlja, gradi in se veseli uspehov — četudi majhnih uspehov, si podaljšuje življenje prav s tem poslanstvom. Ko izgubi „tla“, ima več razloga za obstoj.

Katoliški misijoni imajo dva močna razloga za svoje življenje. Ker je misijonsko delo vedno močnejše v zavesti božjega ljudstva, ker je sredi svetovne problematike in krize tudi samo problematično in v krizi, ker išči po rešitvah, delavcih, novih uvidih, iskanju poti, predvsem pa potrebuje binkoštnega ognja, zato je temu velikemu poslanstvu Cerkve tudi potrebno podobno glasilo — pa četudi je skromno.

In drugi razlog: slovenski narod ima samo en splošno misijonski list. Onal zajema samo narod izven državnih meja, a tudi tu ima svojo veliko vlogo. Vez je med zaledjem in misijonarji. Je pobudnik dela, klicar misijonskih poklicev in posredno ali neposredno organizator dela med slovenskim ljudstvom, pa naj bo na kateremkoli koncu sveta.

Zato imajo ob novem letu Katoliški misijoni dvojno prošnjo.

Prvo prošnjo list naslavlja na naše misijonarje. Besede so poceni, dejanja, dejstva so zgovorna. Zato bo list živ in močan in sredi misijonske problematike, če bodo stalni in vsestranski sodelavci misijonarji sami. Njihova poročila, celotni pregledi ali drobni podatki, njihova doživetja, njihovi pogledi v sedanost in bodočnost to ima večjo vrednost kot vse drugo pisanje, nabrano iz knjig. Zato prosimo vse misijonarje brez izjeme, da posredujejo našemu narodu misijonsko misel — vsak na svoj način, vsak iz svojega področja, vsak po svojih sposobnostih. Vemo, da je zanje največji problem: čas. A se bo bogato obrestovala vsaka ura, ki jo bodo posvetili dopisovanju v Katoliške misijone. Preko lista se bodo slovenski misijonski prijatelji seznanjali ne le z njihovim delom, ampak z misijonsko mislijo samo. In če mislimo na nove misijonske poklice, vsak misijonar sam vemo, kako je za večino njih bila prva misijonska pobuda ta ali oni misijonski list. Torej mislite na to: s svojim pismenim sodelovanjem s Katoliškimi misijoni nam vzbudite nove poklice, da bodo stopili v vaše brazde, ko bodo obnemogli.

Druga prošnja pa velja vsem našim dobrim ljudem, ki imajo srce za Cerkev in njeno rast. Naj z isto vnemo spremljajo delo misijonarjev in misijonarjenja na misijonskem polju kot do zdaj in še bolj. Ob branju Katoliških misijonov bo njihova molitev postala živa, konkretna. Njihova ljubezen

se bo širila in poglobljala, ko bodo z veseljem ali bolečino brali misijonska poročila. In njihova darežljivost ali bolje: pripravljenost za pomoč bo sama po sebi umevna, ker se bodo čutili soodgovorne za misijonsko delo Cerkve.

S to dvojno prošnjo stopamo v novo leto v upanju, da bomo tudi mi vsi dodali svoj delež k „največjemu podjetju“, k vesoljnemu poslanstvu Cerkve. Naj bo z nami vse dni leta božji blagoslov!

F S

NAROČNINA V LETU 1976

V tem letu nas bodo Katoliški misijoni obiskovali taki, kot so bili v preteklem letu; le naslovna stran bo spet malo drugačna. Uspelo nam je dobiti tudi prav tako lep ilustracijski papir, kar je sicer v Argentini, kjer list izhaja, nemajhen problem.

Naročnina bo povsod enaka lanski, razen v Argentini, kjer moramo nastaviti ceno samo za prvo polovico leta in še to tvegano radi blaznega dviganja cen ob vedno večjem razvrednotenju pesa.

Polletna naročnina v Argentini za prvih šest števil znaša torej 200 pesov; dosmrtna od te objave naprej 5.000 pesov.

Če se bo v prvem polletju argentinski pes še bolj razvrednotil, bomo primorani v drugem polletju naročnino spet prilagoditi.

Vabimo vse naročnike, da nam ostanejo zvesti in voščimo vsem prav blagoslovljeno novo leto 1976!

Uprava

INDIJE O PROBLEMIH INDIJSKE CERKVE

V nevarnosti smo, da se nam bo Indija odmikala, čim bodo drug za drugim odhajali in umirali naši misijonarji. Ker tujci skoraj več ne morejo priti tja, prelagajo evropski in ameriški misijonarji svoje delo na mlada ramena indijskih duhovnikov. In za nas je bolj važno, kako na svoje probleme gledajo domači duhovniki, kot pa morda le obiskovalci, ki zbirajo poročila iz časopisov in knjig.

Koroški „Misijonski list“, ki poroča zlasti o krasnem delu za domače duhovnike, ki ga opravljajo koroški rojaki, prinaša razgovor z mladim indijskim duhovnikom Saldauho. Pred petimi leti je imel ponovitev nove maše v Selah na Koroškem. Potem je bil profesor na teološki fakulteti v Bengalore, zadnja tri leta pa se pripravlja na doktorat iz dogmatige na Irskem. Na zadnjem obisku je ta mladi in učeni duhovnik v zelo dostopni, preprosti pa iskreni besedi povedal, kaj misli o pastoralnem delu na njegovih rodni tleh. Zato njegova izvajanja objavljamo dobesedno.

Vesel sem, da lahko odgovarjam na Vaša vprašanja, ki zadevajo pastoralne probleme v današnji indijski Cerkvi. Te vrstice pišem rad predvsem zaradi tega, ker poznam simpatijo in naklonjenost koroških Slovencev za našo deželo Indijo.

Naj povem kar v začetku, da je to, kar bom napisal, moje osebno gledanje in mišljenje in sem zato vedno pripravljen za diskusijo in popravek.

POGLED NA NEKATERE PROBLEME

Eden izmed največjih problemov, se mi zdi, je pri nas pomanjkanje katoliških laičnih veroučiteljev. Saj bolje veste kot jaz, da ne zadostuje, da je človek krščen in veruje v Jezusa Kristusa in Marijo. Poglobiti moramo svojo vero, spoznati in ceniti bogastvo krščanstva. To koristi našemu duhovnemu življenju in tako smo tudi zmožni prav predstaviti našo vero nekristjanom. Na žalost je mnogo naših katoličanov v Indiji zelo „ubogih“ in zato zelo težko razumejo našo katoliško vero. Tisti pa, ki so imeli srečo, da so imeli verouk v šoli, so se učili na pamet odgovore na razna vprašanja, ne da bi se bolj poglobili v resnice naše vere.

V preteklih mesecih je „Narodni svetopisemski, katehetski in liturgični center“ izdal nekaj katekizmov. To je prvi korak širjenja verske izobrazbe med ljudstvom. Problemi vsekakor ostanejo, npr. pripravljanje primernih knjig v petnajstih ali še več jezikih, pripravljanje katekizmov itd.

Drugi veliki problem je evangelizacija. Zares te ne opogumlja, če pomisliš, da je krščanstvo prišlo v Indijo že pred 2000 leti in nas

je od 850 milijonov prebivalcev sedaj šele 1,7 % katoličanov. Res nam dela v nekaterih krajih država s svojo zakonodajo precejšnje težave. Žalostno dejstvo pa je, da krščanstvo še ni zajelo množic. Spreobrnjenici so po navadi le odpadniki hindujske družbe; zelo redko se spreobrnejo izobraženci. Mi bi morali najti pravi način, da bi nagoovorili množico.

Katoliška Cerkev v Indiji je brez dvoma močna dobrodelna ustanova na področju šolstva in zdravstva. Ljudje vseh verstev v Indiji dobro poznajo in cenijo delo matere Terezije. Razveseljivo pa je, da je v okrajih Andhoa Pradesh in Assam veliko zanimanja za krščanstvo in tudi res mnogo ljudi postane katoličanov.

Tretje področje, ki se mi zdi problematično, je pasivnost laikov. Na žalost je danes v Indiji tako, da skoraj ves apostolat vršijo duhovniki in redovniki: laiki so povečini popolnoma pasivni. Apostolat se jim zdi naloga duhovnikov in redovnic. Temu problemu bo treba posvetiti posebno pozornost: seveda bo veliko pomagano, če bodo laiki poučevali verouk. Kljub temu bi morala Cerkev nalagati gotove naloge in jih opozarjati na njihovo važno nalogo v Cerkvi.

Četrtič: V zadnjih dveh letih se je pojavilo med duhovniki in redovniki veliko zanimanje za duhovne vaje, molitvene seminarje itd. To bi bilo gotovo zelo koristno in ne smemo teh sredstev omalovaževati. A zdi se mi, da je treba mnogo več narediti v ta namen tako na osebni kot na farni, oz. škofijski ravni. Izobrazba bi morala biti boljša.

Presenetljivo dejstvo je torej, da je v deželi, kot je naša, ki je znana po že tradicionalni askezi in premišljevanju, res zelo malo poklicev za kontemplativne redove.

In petič: katoličani v Indiji potrebujemo več samozavesti. Število tujih misijonarjev stalno pojemajo, in v indijskem kleru je nad 80 % domačinov. Finančna stran je vsekakor zelo pomanjkljiva. Še vedno smo odvisni od inozemskih Cerkva in najbrž nekaj časa tudi še bomo. Omeniti moram v tej zvezi še nevarnost, ki v nekaterih deželah preti katoliški Cerkvi: nacionalizacija šol. Bo to prišlo ali ne? Težko je to že zdaj reči, a Cerkev je vsekakor pripravljena na to možnost.

KOČLJIVO VPRAŠANJE PRILAGODITVE

Morda bi moral že kot prvo točko navesti problem, ki ga imenujemo prilagoditev. To je kočljivo sporno vprašanje. Do gotove mere je katoliška Cerkev pač „tuja“: njen ustanovitelj je bil rojen, je živel in umrl v Palestini, njeno sedanje središče je Rim, itd. Katoliška Cerkev, ampak nad-narodna Cerkev. Istočasno pa mora biti katoliška Cerkev taka, da se tudi Indijec lahko počuti v njej doma.

To pomeni neko gotovo zakonito priznanje kulturnih vrednot. V tej zvezi naj omenim, da je uporaba domačega jezika v liturgiji

Indijsko ženstvo

res velikega pomena in zdaj dejansko v celi Indiji obhajajo mašo v jeziku, ki ga govori ljudstvo. Sveto pismo je že prevedeno v skoraj vse važnejše indijske jezike, pravitako tudi rimski misal. Krščanska umetnost in glasba vedno bolj postajata indijski.

INDIJANIZACIJA CERKVE – IZGLEDI IN STALIŠČE

Nekateri pa še niso zadovoljni in hočejo imeti indijsko liturgijo. Odkrito rečeno, to gibanje, ki zahteva indijsko liturgijo, ne prihaja iz katoliških množic, ampak je le delo neke elite, povečini izobražencev. Nekateri laiki temu gibanju zelo nasprotujejo.

Dejansko mnogi izmed njih čutijo, da ta indijanizacija liturgije ni nič drugega kot hinduizacija. Prevzemajo namreč verske običaje od hindujcev (ne od muslimanov ali od kogarkoli) in jih uvajajo v krščansko bogoslužje. Ampak to še ni vse, kar se dela v to smer. Pred kratkim so imeli nekristjani seminar o pomenu verskega tiska in zdaj že uporabljajo nekateri duhovniki in redovniki izvenkrščanska berila v liturgiji! To je torej gibanje, ki proizvaja indijsko teologijo. Vsekakor se mi zdi, da je naša naloga zelo velika, ker je še tako malo študij o hinduizmu in malo strokovnjakov za ta vprašanja. Zdi se mi, da bi potrebovali genija, kot je bil sv. Tomaž Akvinski, ki naj bi sestavil indijsko teologijo ob upoštevanju naših starih verskih izročil.

Chrys Saldaña

POGOVOR Z JAPONSKIM MISIJONARJEM

Mesečnik Ognjišče je lani septembra in oktobra objavil pogovor z jezuitskim misijonarjem o. JANEZOM MIHELČIČEM, o katerem smo v našem listu doslej le prav malo zapisali. Z objavo pogovora v Ognjišču imamo priložnost, da misijonske prijatelje bolj seznanimo s tem misijonarjem in tudi iz njegovih besed zvemo kaj več o Japonski, o kateri nam že dolga leta s spisi in s pesmijo veliko poroča o. Vladamir Kos DJ.

Kolike časa si bil na Japonskem?

Sedem let. Najprej sem se dve leti učil japonščino v mestu Kanakuri, potem pa sem bil pet let v Tokiu.

V tem času si se pripravljaj tudi na duhovniški poklic. Si s študijem začel že v Ljubljani?

V jeseni 1961 sem na teološki fakulteti začel s študijem filozofije.

Našim bravcem moramo povedati, da si ti jezuit in da jezuiti zelo veliko študirajo, tako da postanejo duhovniki šele okrog tridesetega leta; zanje je torej študij mnogo daljši kot za druge duhovnike. Bi nam povedal, kako je potekal tvoj študij?

Povedal bom svoj primer, ker je za vsakega posameznika različno. Po polletnem študiju v Ljubljani sem šel k vojakom, po odsluženem vojaškem roku me je škofija poslala na študij v Rim, kjer sem po treh letih končal filozofijo, še vedno kot škofijski bogoslovec. Že v Rimu sem izrazil željo, da bi šel v misijone in da bi stopil v jezuitski red. Res sem vstopil k jezuitom. Predstojništvo me je poslalo za dve leti na Irsko, kjer sem opravil noviciat, kjer sem se učil angleščino, ki je za delo na Japonskem neobhodno potrebna. Takoj po noviciatu sem odšel na Japonsko, kjer sem se prvi dve leti, kot sem že omenil, učil japonščino.

Si v teh dveh letih s študijem nadaljeval ali si se posvetil zgolj japonskemu jeziku?

V misijonih je jezik bistven, zato se ga je treba dobro naučiti. Japonščina je za zapadnjake zelo težak jezik in se ga v dveh letih ni mogoče naučiti; dobiš le glavno osnovo, na kateri potem lahko gradiš.

V kakšni šoli si bil?

Imamo svojo šolo za misijonarje; v Tokiu imajo eno frančiškani, nekoliko izven Tokia je jezuitska. Večina misijonarjev gre na eno izmed teh dveh. Že v teh dveh letih so se začeli zanimati zame zaradi ruščine, ker so mislili, da bi se je kot Slovan lažje naučil kot drugi. Takoj po študiju japonščine sem odšel torej na fakulteto za tuje jezike, in sicer na oddelek za ruščino; tam sem študiral dve leti.

Za pouk ruščine so se zate zanimali na vaši jezuitski fakulteti. Kje pa je ta visoka šola?

V centru Tokia, imenuje se Sophia in je uradno priznana privatna univerza, ki ima razen medicinske vse druge fakultete.

Bi nam malo razložil, kako je s študijem na Japonskem.

Japonci gredo v šolo s šestimi leti, še prej pa obiskujejo otroški vrtec, ki je dveletna sistematična priprava na osnovno šolo. Osnovna šola traja šest let, srednja nižja šola pa tri leta; teh devet let je obveznih. Zdaj govorijo, da bo tudi triletna višja srednja šola obvezna. Po dvanajstih letih šolanja se lahko vpiše na univerzo. Na Japonskem se jih na univerzo vpiše zelo veliko, okoli 30 odstotkov. Univerze so privatne in državne, na državne se vpiše približno 30 odstotkov študentov, na privatne pa ostalih 70. Državne univerze so boljše preskrbljene, razpolagajo tudi z boljším kadrom, zato so tudi bolj zaželene. Vsak, kdor more, si prizadeva priti na državno univerzo, toda sprejemni izpiti so zelo težki; v srednji šoli se pripravljajo skoraj samo nanje.

So izpiti težki, ker se toliko zahteva, ali zaradi velikega števila prijaviteljenih?

Zahtevajo toliko. Na najbolj priznano tokijsko univerzo se jih niti ne prijavi toliko, le tisti, ki imajo kaj „več upanja“ in ki jim to priporočijo njihovi učitelji. Mislim, da na vsakih šest komaj eden opravi izpite. Na privatnih univerzah pa je naval še hujši. Letos se je na 1900 razpisanih mest na naši univerzi prijavilo 27.000 študentov.

To je zares neverjetna številka. Se pravi, da je naval na privatne univerze še večji. Ali imajo te univerze državno podporo?

V zadnjih letih jo imajo. Zdaj govorijo o tem, da bi imeli vsaj profesorji državno plačo, s tem pa bi nastopila težava, kajti že ob koncu prejšnjega stoletja so privatne univerze osnovali nekateri japonski misleci prav zaradi tega, da ne bi država imela absolutne kontrole nad vzgojo.

Koliko univerz je v Tokiu?

Obstajajo dveletne in štiriletne univerze. Dveletne so namenjene bolj dekletom, ker so neke vrste poklicne šole, teh je skoraj tretjina. Vseh pa, mislim, je okoli tristo.

To si mi zares težko predstavljamo.

V Tokiu je okoli milijon študentov, med dvanajstimi ali trinajstimi milijoni prebivalcev.

Rekel si, da je tudi na vašo fakulteto velik naval.

Naša fakulteta je cenjena zaradi študija tujih jezikov. Na fakulteti za tuje jezike imamo oddelek za angleščino, nemščino, francoščino, španščino, portugalščino in ruščino. Poleg teh lahko kot drugi predmet vzameš kitajščino, italijanščino in verjetno še kateri drug jezik. Na našo univerzo prihajajo študentje v takem številu tudi zato, ker na njej predava mnogo tujih profesorjev, medtem ko na drugih ne. Mogoče imajo v gosteh kakega honorarnega profesorja, lektorja, a kolikor jaz vem, je naša univerza edina, ki daje profesorsko mesto tujcu.

Vaša univerza uživa ugled.

V zadnjih desetih letih se je uvrstila med deset najboljših, če odštejemo državne.

Torej je vaša dobro „zasidrana“ med drugimi. Zanima nas, kako si začel poučevati na univerzi, posebno še kot Slovenec?

Ko sem na fakulteti za tuje jezike diplomiral iz ruščine, sem hotel najprej končati študij teologije, da pa ne bi izgubil stika s študenti in fakulteto sem zadnji dve leti začel poučevati na naši univerzi filozofijo, nato še angleščino.

Torej ne poučuješ ruščino?

Za to še nimam potrebnih kvalifikacij, potrebna mi je še tretja stopnja, ki bi jo rad napravil v Evropi.

Zdaj po študiju teologije si se vrnil domov v Radovljico, kjer si letos imel novo mašo. Kje si bil posvečen?

V Tokiu in sicer 22. marca 1975, v soboto pred cvetno nedeljo, skupaj s sošolci četrtega letnika na naši univerzi.

Koliko vas je bilo?

Posvečenih nas je bilo pet jezuitov: en Američan, trije Japonci in jaz. Posvetil pa nas je nadškof Shirayanagi iz Tokia.

Po sedmih letih si spet doma. Se ti zdi domovina kaj spremenjena?

To bi težko rekel, tam sem bil tako zavzet z delom, da nisem imel časa na to niti misliti. Nekaj pa me je zelo presenetilo, ko sem prispel ne samo domov, ampak tudi v Evropo: širina in prostor. Tam je vse tako ozko, stlačeno, prostorne razmere so nekaj čisto drugega kot tukaj.

Pred časom sem gledal na televiziji oddajo o Japonski, kako so na postaji posebni uslužbenci ljudi enostavno porivali v vlak, drugače ni šlo.

To je res. V Tokiu so vlaki glavno prometno sredstvo. Poleg državnih železnic so še podzemskie železnice in privatne, ki v glavnem prevažajo ljudi iz predmestij v mesto. Zelo veliko ljudi potuje, delovna mesta so ponavadi zelo oddaljena od kraja, kjer ljudje stanujejo. Vsak potuje na delo ali v šolo dobro uro, ne manjka tudi takih, ki potujejo dve uri in še več.

Zakaj? Ali je industrija daleč na podeželju ali pa tako v centru, kjer je težko dobiti stanovanje?

Industrija je v glavnem na periferiji, v Tokiu pa je zelo veliko administracije in trgovine in ti uslužbenci v glavnem prihajajo v Tokio. Pa zaradi šol. Če je milijon študentov, se jih pravzaprav toliko pripelje vsak dan v mesto. Službe in šole se ponavadi začno ob devetih zjutraj in med osmo in deveto uro je tak naval, da vlaki ne zmorejo sproti prevažati ljudi. Vozijo zelo pogosto, vsako minuto, minuto in pol. Peroni so hitro polni in če vlak ne pride takoj, morajo vhode na postajo zapreti. S perona stopiš naravnost v vlak, ki ima avtomatična vrata, in dokler se ta ne zapró, vlak ne more odpeljati. Vsakdo bi se rad odpeljal čimprej, vsi ljudje silijo noter; ker se vrata ne morejo zapreti, morajo priti uslužbenci v belih rokavicah, ki ljudi enostavno potisnejo noter, da se končno vrata lahko zapro.

Si se tudi ti kdaj tako vozil?

V začetku da, potem pa sem si urnik tako uredil, da se v tistih urah pač ne vozim.

Nekaj neverjetnega. Na Japonskem pa so tudi največje naklade časopisov; en dnevnik ima osem do devet milijonov naklade.

Take številke so mogoče zato, ker je Japonska zelo homogena dežela, v vsej državi govorijo en jezik, prometne zveze so odlične in zato se lahko dnevnik, tiskan v Tokiu, bere v vsej Japonski, pa tudi zato, ker se isti dnevnik tiska na več krajih v državi; besedilo se prenaša elektronsko, in ga res v vsaki vasi dobiš že v dopoldanskih urah.

Ali Japonci res tako veliko berejo?

Na Japonskem je 100 odstotna pismenost. Čeprav imajo zelo težak pismeni sistem, saj se mora vsakdo naučiti skoraj 2000 znakov, da sploh lahko

bere — so vsi pismeni. Sploh zelo radi berejo, vsak prosti čas izkoristijo za branje, kamor gredo, s seboj nosijo časopise in knjige. Zato je naklada časopisov in revij tako velika.

Japonci torej nimajo abecede, ampak znake.

Imajo svoje znake, privzete iz kitajščine. To, da so jih privzeli iz kitajščine pred skoraj 1500 leti, je nekaj neverjetnega, ker sta japončina in kitajščina bistveno različna jezika. Japonci so se sedaj omejili na 1850 obveznih znakov, vse drugo, kar ni zajeto s temi znaki, pripíšejo z znaki za zloge.

Zakaj Japonci svoje pisave ne zamenjajo?

To bi pomenilo, da bi morali prekiniti z vso tradicijo. Če bi se spremenila pisava, bi se moral spremeniti tudi jezik. Zdaj Japonci poznajo toliko enakovzočnic, ki se rabi da razlikovati samo, če so zapisane, izgovorjene so čisto enako; le iz zveze jih je mogoče razumeti. Še Japonci, ki se med seboj pogovarjajo, si velikokrat na dlan napišejo znak za boljše sporazumevanje.

Ali po teh letih bivanja na Japonskem že gladko govoriš in razumeš Japonski jezik? Ima japonščina tudi dialekte?

Dialekte ima, vendar se doslej še nisem spoprijel z njimi, pa tudi ne vem, če se bom kdaj. Nekatere do neke mere razumem, drugih ne. Knjižni jezik, ki se rabi po radiu, televiziji, razumem, lahko se brez težave pogovorim s študenti, če je pa kakšno drugo okolje, nastopi težava zaradi vpljudnostnih oblik. To je nekaj izredno težkega na Japonskem, še mladi Japonci se včasih zmotijo in imajo težave. Za razumevanje tega bi moral razložiti strukturo Japonske, ki je še vedno hierarhična. Vsak človek ima v družbenem položaju — lestvici svoje mesto. Od tega, na katerem klinu te lestvice si ti in na katerem je tvoj sogovornik, zavisijo tudi slovnične oblike. Rabiti moraš drugačen glagol, če rečeš, da boš dal nekaj nekemu, ki je višji od tebe, kot če to rečeš nekemu, ki je nižji od tebe. Obstaja tudi nekaj srednji jezik. Tuji smo pa vedno tujci, tudi če si med Japonci najdemo prijatelje, ne bomo nikoli kot oni. Ampak če te Japonci sprejmejo kot prijatelja, ti odpustijo tudi veliko takih slovničnih napak.

V Tokiu živi še en slovenski pater jezuit.

To je pater dr. Vladimir Kos, ki tudi poučuje na naši univerzi, mislim, da angleščino in nemščino pa še filozofijo na mednarodnem oddelku, ki ga tudi imamo na naši univerzi, namenjen pa je tujcem in tistim Japoncem, ki so študirali na tujem, pa se ne morejo vključiti v japonski sistem; tako lahko doštudirajo pri nas. Ta fakulteta je priznana, tudi v Ameriki jo priznajo.

Kaj se zdi tebi, ki si tako od blizu opazoval ta čudež napredka v tehniki na Japonskem, od česa je pravzaprav odvisen?

No to bi bolje odgovorili ekonomisti, najbrž pa bi vsak ekonomist našel drug vzrok. Mislim, da obstaja zelo posrečena kombinacija zelo različnih vzrokov, eden nezadnjih bo japonska pridnost in japonska psihologija oziroma socialna usmerjenost. Če bi hotel z eno besedo primerjati Japonce z zahodnjaki, bi rekel, da smo mi individualisti, Japonci pa družbeno usmerjeni. Japonce bo prej mislil na svojo skupino kot nase; že jezik je tak, da je lažje izraziti nekaj skupinskega kot nekaj osebnega. To je spet pogojeno z zgodovino, mogoče tudi s podnebjem. Japonci imajo zelo dobro organizacijsko sposobnost; poleg tega, da so zelo družbeno usmerjeni, so še strašno pridni. To sta bila dva faktorja, ki ju mogoče drugje ni bilo. Pa še seveda drugi objektivni faktorji, npr. da je bila ameriška okupacija zelo mila, kakrš-

ne drugje na svetu ni bilo, saj je Amerika Japonski zelo pomagala. Kasneje se je japonska ekonomija tudi opomogla ob korejski in vietnamski vojni.

Orožje?

Ne direktno orožje. Orožja niso izvažali, pač pa vse drugo. Za Američane je bilo veliko ceneje dobavljati stvari iz Japonske kot iz Amerike. Korejska vojna je bila nekak preobrat v japonski ekonomiji. Prva leta po drugi svetovni vojni je bila tudi na Japonskem strašna beda.

Mislím, da so Japonci nasprotno od nas tudi izredno skromni.

To resnično so, tako glede stanovanjskih razmer, prostega časa in razvedrila. Npr. vprašanje prostega časa, kar je nam zelo težko razumeti: državni uradi so zaprti ob nedeljah, sobot pa je zaenkrat še zelo malo prostih, v privatnem sektorju in manjših podjetjih pa imajo velikokrat samo dva prosta dneva v mesecu. Tudi nedelje niso proste, trgovine in veleblagovnice imajo ravno ob nedeljah največ prometa, ko ljudje niso v službah in hodijo nakupovat. Japonci so zelo skromni in zelo veliko varčujejo.

So osebni dohodki nizki?

To bi težko rekel, kajti pri njih je plačilni sistem drugačen. Japonci se zaposlijo za življenje. Zato imajo v začetku zelo nizko plačo, ki se potem avtomatično vsako leto dviga. Službe se ne splača menjati, ker moraš spet začeti čisto spodaj. Pa tudi plač samih ni dvanajst na leto, ampak najmanj šestnajst, tudi do dvajset; dvakrat na leto namreč dobe še dodatno plačo. Vsakomesečna plača je zelo nizka, v Tokiu se srednje situiran človek ravno lahko preživi, dosti mu ne ostane. No, tista „trinajsta plača“, junija in decembra je še najmanj dve mesečni plači skupaj. To je po eni strani prisilno varčevanje in ne kakšna nagrada od podjetja; podjetje si pol leta pridrží denar, da z njim obratuje in služi. Vendar zaenkrat se Japonci ne pritožujejo, ker se pozna, če potem dvakrat na leto dobiš tako vsoto denarja, da se lahko oblečeš.

Nas še posebej zanima, kakšna je na Japonskem verska situacija, bodisi splošna kot tudi katoliška?

Splošna verska situacija je nekaj, kar zahodnjak zelo težko razume. Če bi vprašal povprečnega Japonca, če verjame v nekaj višjega, božjega nad nami, bi večina odgovorila: „Na vsak način.“ Če pa bi jih vprašali, kakšne vere so, bi mnogi odgovorili, da so ateisti. Glavna vera je šintoizem, to je tradicionalna vera, vera v naravo, naravne pojave, ki je zelo staro japonsko verovanje. Druga pa je budizem, in to posebna vrsta budizma, različna od indijskega. V tem budizmu je več smeri; ne bi mogel reči, da so to sekte, ker to takoj pomeni, da se bodejo med seboj. Tega pa tam sploh ni, niti med budizmom in šintoizmom ne. Zanimivo, da imajo skoraj vsi budistični templji v svojem vrtu še šintoistično kapelo. Na Japonskem verske nestrpnosti praktično ni. Po vojski je nastalo nekaj novih ver, nekaj mešanega med stari in novim, a tako, da lahko pri 100 milijonih prebivalcev Japonske naštejesh kakšnih 150 milijonov vernikov, ker nekateri pripadajo več veram ali pa štejejo zraven še celo družino.

Kako pa je s katoličani in vami, misijonarji, v tej deželi?

Prvi krščanski misijonarji, kot Frančišek Ksaverij, so na Japonsko prišli že ob koncu 16. stoletja in so našli zelo sprejemljivo okolje, v nekaj desetletjih so imeli že okoli 300.000 katoličanov, sčasoma so začeli organizirati šole, prišlo je nekaj domačih poklicev, potem pa se je to zaradi političnih

mahinacij obrnilo, k temu so prišla še neka notranja trenja na Japonskem in misijonarjem so prepovedali vstop, čez nekaj časa pa še začeli preganjati kristjane, dokler jih končno praktično niso čisto zatrli. Vsaj tako se je zgodnemu svetu zdelo. V 17. stoletju se je Japonska čisto zaprla in ni dovolila nikakršnih stikov z zunanjim svetom. Ko pa se je pod pritiskom zunanjih velesil v 19. stoletju morala odpreti, so kmalu prišli tudi misijonarji. V Nagasakiju je neki francoski duhovnik zgradil cerkev in začel misijonariti; ko je že nekaj let živel tam, je nekega dne prišla k njemu skupina ljudi z nekega otoka in ga začela spraševati, če ni poročen, kakšne vere je, če časti Mater božjo. Ko jim je odgovoril, da ni poročen in da časti Mater božjo, so mu rekli, da je potem iste vere kot oni. To so bili ljudje, ki so skoraj tristo let iz roda v rod brez duhovnika ohranili katoliško vero. Glavna skupina se je potem pridružila katoliški Cerkvi, jih je pa še nekaj, ki se zdaj imenujejo skriti kristjani, živijo na otokih, njihova vera pa je pomešana z budizmom, vražami, katoliškimi molitvicami in drugim. V prejšnjem stoletju se je torej misijonsko delo spet začelo, prišli so tudi protestanti in pravoslavni misijonarji iz Rusije, tako da je zdaj na Japonskem kakšnih 300.000 katoličanov, nekaj več protestantov, pravoslavnih je bolj malo. Katoličani imamo povprečno na leto 6000 otroških in ravno toliko krstov odraslih.

Imate misijonarji zelo težak teren?

Zelo težak, pa ne v materialnem smislu, ampak zaradi socialnega okolja. Japonska je dežela z zelo razvito kulturo, z zelo določenim družabnim življenjem. Hierarhična struktura družbe vsakemu določa svoje mesto, misijonar pa takega mesta nima. Če je župnik na kakšni katoliški župniji, na tem svojem mestu za japonsko družbo ne pomeni ničesar. Če se hoče v tej družbi uveljaviti, mora imeti neko mesto, ki je v družbi priznano, zato se zdaj zelo veliko župnik ukvarja z otroškimi vrtci. Tako je lahko župnik tudi neke vrste direktor otroškega vrta in je kot tak v japonski družbi priznan. Prek tega dela dobi veliko stika z nekristjani. Katoliška Cerkev ima precej šol, redovnice vodijo bolnišnice, delujejo pa še nekatere druge take socialne ustanove. Kljub temu, da katoličanov in protestantov ni več kot dobrega pol milijona, in je to proti 100 milijonom prebivalcev malo, je krščanstvo na Japonskem dobro poznano. Je tudi ono faktor v družbenem življenju.

Ko se boš vrnil na Japonsko, boš kot profesor deloval na univerzi. To je svojevrstno misijonsko delo. Kaj lahko kot profesor s svojim delom storiš?

Zelo veliko. Lahko pridem v stik s študenti: japonske univerze so v mnogih obzirih različne od naših, predvsem družbeno življenje na univerzi je nekaj čisto drugega, Japonci po svojem značaju nujno potrebujejo neko skupino, v kateri se lahko udeležujejo, zato imajo vse univerze različne klube, ki so za nekatere celo važnejši kot študij. S tistimi, ki se zanimajo za študij, pa se v skupini da zelo lepo delati. Moja želja in upanje za bodočnost je, da bom lahko delal s temi študenti in jim pokazal ideal krščanskega življenja, in če ne že direktno, pa vsaj indirektno vplival nanje.

Koliko je misijonarjev na Japonskem?

Domačih in tujih duhovnikov je okoli 2000, od teh je 700 domačinov. Redovnic pa je veliko več, okoli tisoč je tujih, 6000 pa domačih. Torej zelo veliko domačih poklicev.

Je perspektiva za krščanstvo dobra?

Kot vedno. Zmeraj je upanje. Prva leta po vojni se je zdelo, da se bo krščanstvo razmahnilo, zdaj pa opažamo, da že nekaj let število krstov zelo nazaduje.

Praktični materializem?

Gotovo je to eden glavnih vzrokov, ni pa edini. Eno tako zlo je tudi, da smo kristjani razdeljeni, čeprav se tam katoličani, protestanti in pravoslavni zelo razumemo.

Ali imajo misijonarji, ki želijo priti na Japonsko, kakšne težave glede dovoljenja?

Če si v kakšnem redu, ki ima tam svoje postojanke, ni s strani države nobenih težav, ker red da garancijo, da te bo tam vzdrževal in te v skrajnem primeru poslal nazaj.

Je to dovoljenje stalno?

Misijonska viza traja tri leta, jo pa lahko vedno, če imaš to garancijo, obnoviš. S tega vidika nam država ne dela nobenih težav, ker se zelo zaveda pozitivnega vpliva, predvsem na vzgojnem in socialnem področju.

Povedal si nam veliko zanimivega. Merda bi še kaj o tem svojem delu na Japonskem našim bralcem povedal, ne da bi te vprašal.

Neki francoski novinar je nekako takole opisal Japonsko: „Če si tam en dan, napišeš knjigo, če ostaneš en teden, napišeš članek, če si en mesec, pa ničesar.“ Po sedmih letih še toliko manj.

Tudi to je resnica.

Bolj ko spoznavaš eno deželo, bolj se ti zdi, da jo premalo poznaš, opažaš vedno več zunanjih razlik, obenem pa tudi spoznaš, da smo „pod kožo vsi rdeči“. Če udariš, zaboli tako tukaj kot tam. Meni se je Japonska zelo priljubila in mi je po njej zdaj zelo dolgčas.

Za misijonarja je to zelo pohvalno; no, pa tudi stike z domovino imaš, domači ti pišejo, tudi tvoja brata sta na poti k duhovništvu, kar je za slovenske razmere skoraj nekaj izrednega. Dobivaš Ognjišče?

Redno dobivam Ognjišče in Družino, vendar z 2-mesečno zamudo, ker toliko časa vozijo do nas ladje.

Se večkrat srečuješ z Vladimirjem Kosom?

Prej sva se večkrat videvala, zadnje leto pa sva imela tak urnik dela, da se skoraj nisva srečala. Prej sem pozabil omeniti, da poleg tega, da uči, on deluje še v nekem socialnem centru za šibke in socialno ogrožene otroke. Ta dom je v sklopu univerze, ker pa je privatna ustanova, mora za dohodke skrbeti sam; vzdrževanje otrok in bolničarke plačuje država, za vse drugo pa mora skrbeti sam.

Drugih Slovencev na Japonskem ni, oziroma jih ti ne poznaš?

Tam so živele tri slovenske redovnice, še izpred vojnih let. Ena je lansko leto umrla, druga se je menda zdaj vrnila domov, tretja pa živi še tam. Vendar so bile vse tri daleč od Tokia, in jih nisem imel prilike nikoli obiskati.

Je še kaj drugih Jugoslovanov?

Tega ne vem, mogoče je kak Hrvat pri salezijancih, nekaj so govorili, da bodo prišli tja. Od Slovanov je pa še nekaj Poljakov.

Morda sedaj malo bolj razumemo, da misijonsko delo ni samo pridiganje in krščenje, ampak je še marsikaj drugega. Na Japonskem gre pot evangelija po dolgih ovinkih in kdor bi hotel hitro uspeti, bo razočaran. Edina pot je pričevanje z življenjem, in to delajo naši misijonarji. To je delal in bo delal tudi naš misijonar pater Janez. Naj ga podpirajo naše molitve.

(Pogovarjal se je FRANC BOLE)

IZ SONČNE ZAMBIJE

IGNACIJ ŠKODA,

blejski župnik, je tri tedne delil z nami naše misijonsko življenje. On je tudi prvi, ki nas je doslej obiskal iz domovine. Zelo smo mu hvaležni, da se je odločil za junaški podvig, za vse prijetne dni, ki smo jih preživeli z njim, in za članke in predavanja, s katerimi seznanja misijonske prijatelje o našem delu. Občudovali smo njegovo pristno domačnost, modrost v presojanju in iskreno veselje, ki ga je delil z nami.

Pokazali smo mu tri velike in eno manjšo župnijo, ki jih vodimo v Lusaki, br. Jože Rovtar in o. Lucić sta mu spregovorila o semenišču, kjer delujeta, Kristina pa o gimnaziji, kjer pčučuje. V malem semenišču je obiskal bogoslovca Janeza Mujdrico, na poti pa si je seveda ogledal tudi Viktorijine slapove na reki Zambezi. Z o. Lovrom Tomažinom je preživel dva dni na podeželju, z o. Jožetom Kekaljem pa si je ogledal narodni živalski „park“.

Hvala ti, Ignacij! Vsak od nas ti vrne obisk, ko pride na oddih v domovino.

Kdo nas bo zdaj prvi obiskal? Morda kdo od naših sorodnikov ali pa član slovenske jezuitske province?

SLAVJE V MATERU

Ko smo 15. julija 1973, leta začeli kopati za cerkev, nismo pričakovali, da bo dograjena že v dveh letih. Delali smo namreč več ali manj sami, saj nimamo denarja, da bi plačali podjetje, ki bi nam cerkev hitro zgradilo. Sami smo nabavljali ves material, planirali, merili, se posvetovali (in se včasih tudi razjezili...)

Želeli smo, da bi nova cerkev bila res farna cerkev, ki bi jo zgradili verniki več ali manj sami, s svojimi žrtvami in prizadevanji. Ta vzgojni proces ni lahka stvar, saj so verniki bili navajeni, da je misijonar (ali škofija) gradil cerkev z denarjem, ki ni bil njihov. Cerkev je za njih kakor država: mora imeti denar za gradnje in vzdrževanje ustanov.

Župnija Matero v Lusaki je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti. Imela je dobre dušne pastirje, ki so vernikom znali razložiti, da je župnija kakor družina, v kateri si moramo medsebojno pomagati. Že dolga leta ima župnija dobro organiziran župnijski svet in razne organizacije. Vpeljali so prostovoljni cerkveni „davek“, prispevek, ki ga vsaka družina daje vsak mesec za potrebe župnije.

Tudi nedeljske nabirke so bile večje kot v večini drugih župnij. Končno je župnija Matero imela večje število vernikov kot katera koli druga župnija.

Verniki sami so prišli na misel, da bi morali zgraditi novo cerkev, ker je dosedanja čitno premajhna. In ko smo začeli kopati temelje, smo našli okrog 200 prostovoljcev, ki so očistili teren in izkopali temelje.

Začeli smo s posebnim fondom, za gradnjo cerkve. Imena vseh darovateljev so zapisana v veliki rdeči knjigi ... Prvi dobrotnik – g. Saigar Daka – je oktobra 1972 daroval 150 dolarjev, člani Katoliške akcije pa so 8. decembra prinesli 120 dolarjev. Po treh letih vztrajnega zbiranja so farani zbrali 25.000 dolarjev za svojo cerkev. Kdor pozna afriške razmere, bo razumel, da je to res nenavaden uspeh. Omenjeni g. S. Daka je doslej prispeval že čez 700 dolarjev, trije drugi farani so dali vsak čez 300 dolarjev. Potem so darovi „ubogih vdov“ in otrok, ki vsako nedeljo prinesejo svoj mali dar k oltarju. Pri nas namreč verniki svoje darove pri darovanju prinesejo k oltarju.

Med zambijskimi državnimi prazniki je tudi dan mladine. V nedeljo pred tem praznikom priredimo tudi v cerkvi „dan posvetitve mladine“.

Letos smo ta dan združili z otvoritvijo nove cerkve. 10. avgusta je bila fara v pravem prazničnem razpoloženju. Možje in žene katoliške akcije so sprejemali goste in jih spremljali s petjem in plesi od glavne ceste do cerkvenih vrat. V cerkev so goste uvedli člani organizacije Mladih krščanskih delavcev, med tem ko je mladinski zbor sv. Kizita skupaj s tremi drugimi zbori vodil cerkveno petje.

Povabili smo tudi ministrante iz drugih župnij, tako da se je pred oltarjem razvrstilo okrog 100 ministrantov v raznih uniformah.

Naš glavni gost je bil papeški nuncij, nadškof Angelloni. Minister za vprašanje kulture je zastopal Centralni Komite vladajčce (edine) stranke.

Prišel je tudi arhitekt nove cerkve – španec José Magadan in umetnik, ki bo naslikal pet velikih slik – Anglež Tom Hill. Slika, na kateri sta Marija in sv. Janez pod križem, je visoka 5 metrov.

Ob koncu maše so nastopile razne mladinske skupine, nadškof pa je podelil odlikovanja skupini fantov in deklet, ki so se odlikovali v aktivnostih mladinske organizacije sv. Kizita.

Posebno odlikovanje je dobil tudi zidar-predelavec.

Vsa slovesnost je trajala tri ure in dvajset minut. V Afriki je vedno dovolj časa in se nam nikamor ne mudi.

Zdaj zidamo zvonik za zvon, ki nam ga je poslal g. Ignacij Škoda. Urejemo teren okrog cerkve in mislimo na nove klopi – na 100 novih klopi –. Šele ko bo res vse končano, bomo cerkev slovesno blagoslovili. Bogu hvala za vse!!!

O PERSPEKTIVI SLOV. MISIJONARJEV V AFRIKI

Tako kot vsi prijatelji misijonov, se moramo tudi misijonarji vprašati, kako naj presojujamo novejšje poglede na naš apostolat v afriških državah, ki so od kolonij postale hitro se razvijajoče, nemirne, dinamične mlade države.

Slišijo se glasovi, da „tuji“ misijonarji niso več potrebni. Nekateri predlagajo, naj prihaja na misijonski teren le še zamenjava za ostarele in tiste, ki se vračajo domov. Spet drugi želijo, naj bi Cerkev v misijonskih deželah načrtno začela umikati tuje misijonarje. Za vsemi temi idejami se skriva želja, naj bi se demača Cerkev res hitro

„Tako smo začeli kopati temelje 15. julija 1973.“, je zapisal k fotografiji o. Jože Kokalj S.J.
— V ozadju dvorana, ki je mladinski center župnije Matero — Spodaj slika: Svetoletna
Procesija v misijonu Kasisi v Zambiji, za križem med otroci misijonarji; med njimi o. Kokalj.

podomačila, kar da je zelo težko ali nemogoče, če so domači duhovniki v manjšini.

Slovenski jezuiti v Zambiji so prepričani, da so vsa ta mnenja zelo pretirana in nerealna. Afriška Cerkev nas še potrebuje in to ponavljajo številni domači škofje. Verniki, katerih število zelo hitro raste, nas potrebujejo, si nas želijo in nas imajo radi. Brez nas bi se mnoge oaze vere spremenile v duhovno puščavo.

Seveda stanje ni enako v vseh državah. Zambijska Cerkev je ena od tistih, ki se najbolj hitro razvijajo (številčno), ima pa zelo malo domačih duhovnikov — le 10 %.

Zavedamo se, da zahteva delo v modernih neodvisnih državah od vseh nas veliko mero skromnosti, ker moramo iskreno slu^oiti domači Cerkvi, stopati v ozadje, da se lahko pokažejo pravi domači dušni pastirji in laični voditelji.

Zaradi težav modernega misij. dela si želimo le zrelih, uravnovešenih sodelavcev, za katere je v Zambiji dovolj dela, lepega in osrečujočega.

Zdi se mi, da je bolje pošiljati slovenske misijonarje tja, kjer je že večja skupina naših (Madagaskar, Zambija, Togo), kot pa jih raztresati po širnem afriškem kontinentu ali jih pošiljati v Azijo (Japonska). Domača skupnost nam je vsem v veliko oporo.

Mnogo jih je, ki svetujejo, naj bi se misijonarji večkrat vračali domov na (včasih daljši) odmor in vsestransko (tudi intelektualno) osvežitev. Mislim, da imajo prav. V tem pogledu prosim za razumevanje naših prijateljev.

Pripravljeni moramo biti tudi na novo vrsto misijonarjev, ki prihajajo v Afriko le za določeno dobo — npr. za 5 let.

Družbino predstojništvo želi, naj bi že skolastiki (bogoslavci) prihajali v misijone. Osebnostno mislim, da to ne bi smelo biti obvezno pravilo za nas Slovence. Zgled naših patrov, ki so prišli v Zambijo kot duhovniki, to potrjuje.

Doslej smo med seboj imeli le tri laiške misijonarke, ki so bile (ali so še) učinkovite misijonarke. Ko v Zambiji srečujem strokovnjake, ki delajo v raznih jugoslovanskih podjetjih, se sprašujem, zakaj že več let nimamo nobenega novega laiškega misijonarja.

Polja so še vedno zrela za žetev.

IZ BOTSWANE

se redno oglašča SR. ZORA, ki se je tja preselila z vsemi uršulinkami, ki so bile v Lusaki. Botswana je neodvisna država, zelo razsežna, ima pa le nekaj več kot 600.000 prebivalcev. Med njimi so še ohranjena plemena bušmanov, majhnih in plahih prebivalcev tega dela Afrike. Ker Botswana meji z Zambijo, upamo, da nas bo sr. Zora kmalu obiskala.

Nekaj odlomkov iz njenih pisem: „Pri nas so cerkve skoraj prazne. Vsi poudarjajo nedeljsko dolžnost, vendar pa vsi vemo, da zelo mnogi ne morejo v nedeljo priti k maši. Večina ljudi, odraslih in mladine, je na poljih, posebno še ob vikendih, ko odpotujejo na polja tudi uslužbenci in šolarji. Na poljih je njih zaslužek, hrana, življenje. Zato se ob sobotah in nedeljah vasi precej izprazni, kar se seveda odraža tudi pri nedeljski maši...“

Otvoritev nove cerkve v Matero. Nadškof Lusake v spremstvu našega o. Kokalja pozdravlja ministra za kulturo. — Ko cerkev še ni bila dograjena, so avgusta 1974 v Matero praznovali Mladinski dan. Pri mikrofону ministrica za zdravstvo.

Ljudje so v vasi od julija do oktobra. Takrat imajo vse svoje tradicionalne praznike, vaške, družinske, plemenske. Zdi se mi, da bi Cerkev v Botswani morala slaviti božič, veliko noč in druge velike praznike v tem času – od julija do oktobra – ko so ljudje doma v svojih vaseh.

Na letošnjo Veliko noč smo imeli pri maši le okrog 30 % navadnega nedeljskega obiska. Nič čudnega, saj je Božič in Velika noč med šolskimi počitnicami in ker sta ta dva dneva tudi državna praznika, vsi hite na polja in vasi ostanejo zapuščene.

Te dni smo imeli pri nas poljedelsko razstavo. Višek slovesnosti je bila parada nagrajene živine. V vsem afriškem dostojanstvu in ponosu so korakali občinski predsedniki in tudi državni ministri, vsak s svojim govedom. Živina je glavni vir dohodka za državo. Meso izvažajo tudi v sosednjo Zambijo.

Med parado nagrajene živine je ljudstvo vriskalo in ploskalo od veselja. Takšno je življenje v Botswani.

Pri nas zapiramo vrata in hišna vrata, pa ne zaradi tatov, ampak zaradi koz in oslov, ki uporabijo vsako priliko, da pridejo do hrane, pa naj bo kjer koli.

Nedavno, ko je bilo tu še precej dežja, smo se štiri uršulinke odpravile v – kino, gledat film, ki so ga predvajali v krajevnem socialnem centru. Na sredi poti je avto obtičal v blatu. Ko smo ga skušale premakniti – naprej ali nazaj – smo zagledale „rešilno ekipo“ kakih 15 mož in fantov z baterijami v rokah. Nekje so slišali, da nameravamo v kino, pa so nas pričakali ob cesti, da jih odpeljemo do centra. Radi so nam pomagali.

Šele ko smo uršulinke, blatne do kolen, prikorakale v dvorano, se je film pričel. Vendar pravega filma ni bilo, ker se je baje izgubil v vlaku na poti v center. Pokazali pa so nam tri kratke filme, od katerih pri prvem ni bilo zvoka, pri drugem pa je odpovedala luč na projektorju. Vendar smo vsi bili zadovoljni, saj – smo bili v kinu.

Takšno je življenje v našem mestu SEROWE, majhnem in prijetnem, intimnem naselju, kjer delujem in od koder vas vse pozdravljam.

V ZAMBIJSKIH GIMNAZIJAH

poučuje 2500 tujih profesorjev in 850 Zambijcev. Število domačih profesorjev hitro raste, število tujcev pa pada. Po načrtu bodo Zambijski ravnatelji do 1977. leta prevzeli vodstvo skoraj vseh gimnazij. Med tujimi profesorji je zelo veliko Indijcev.

V zambijskih osnovnih šolah ni več tujih učiteljev.

363 DEKLET

je bilo 1973. leta izključenih iz zambijskih gimnazij, ker so postale mamice. Razen tega je veliko deklet prostovoljno zapustilo šolanje zaradi istega razloga.

NA UNIVERZI

v Lusaki študira nekaj več kot 2.000 študentov. Med temi je 90 % kristjanov, to je takšnih, ki se izjavljajo za kristjane. Procent krščenih

je nekoliko nižji, polovica kristjanov je krščena v katoliški Cerkvi.

Če gledamo na osebno prepričanje in na versko prakso, lahko rečemo, da je 50 % študentov „praktičnih“ kristjanov.

Najmočnejša protestantska Cerkev je „Zedinjena Zambijska Cerkev“ (20 %), anglikanska (5 %) in adventistična Cerkev (5 %).

PREDSEDNIKOVA NEDELJA

Tanzanijski predsednik dr. Julius Nyerere je bil na obisku področja Mbeya. Bilo je v soboto zvečer in tajnik mu je pokazal program za naslednji dan.

Predsednik je pregledal program in dodal: v tem programu ni časa za cerkev. Vsi kristjani gredo v nedeljo v cerkev in jaz grem k maši.

Predsednik je vrnil program krajevnemu komisarju, se obrnil k škofu Sangu in ga vprašal: „Ob kateri uri so maše v tem kraju?“

NA MISIJSKO NEDELJO

so verniki lusaške nadškofije zbrali čez 500 dolarjev in jih poslali papeškemu nunciju – za misijone... kot znak solidarnosti z vesoljno Cerkvijo.

DAN NEODVISNOSTI

praznujemo v Zambiji 24. oktobra. Letos smo slavili enajsto obletnico neodvisnosti. V nedeljo pred tem največjim praznikom se člani Centralnega komiteja in vlade zberejo v najlepši lusaški cerkvi, v anglikanski katedrali, skupaj s predstavniki raznih ver. To je dan molitev za Zambijo.

Tudi v Materu, v novi cerkvi, smo se letos zbrali k molitvam skupaj z raznimi protestantskimi verskimi skupnostmi. Nastopilo je 12 cerkvenih zborov, saj pri nas ni molitev brez petja.

MESTA

v Afriki hitro (prehitro) rastejo, Med glavnimi mesti Vzhodne Afrike najhitreje raste Lusaka (9,5 % letno), ki ima okrog 450.000 prebivalcev.

V zadnjih 25 letih je število katoličanov Vzhodne Afrike (Kenija, Malawi, Tanzanija, Uganda, Zambija) poskočilo od 2.550.000 na 9.940.000.

V istem času se je povečalo število domačih škofov od enega do 45, število domačih duhovnikov od 280 do 1.159, število domačih redovnic pa od 1.400 do 4.400.

V Zambiji – žal – zadnja leta število domačih duhovnikov in redovnic pada...

NOVE GRADNJE

O. Mlakar je v župniji sv. Kizita postavil temelje in betonsko ploščo za veliko dvorano, ki je nujno potrebna za pouk mladine in verske organizacije. Razen tega postavlja ograjo okrog cerkvenega zemljišča.

O. Tomažin in o. Rudež sta pripravila načrte za veliko župnijsko cerkev v Chelstonu, kjer še nimata cerkve. Zgradila pa sta že garažo in postavila ograjo okrog cerkvenega zemljišča.

naši misijonarji pišejo

AFRIKA

Iz Burundija v Osrednji Afriki nam piše usmiljenka s. BOGDANA KAVČIČ z dne 12. avgusta tega leta:

„Prejela sem dve vaši pismi; v prvem so bili čeki zame in za gospoda Mlinariča. Oba se Vam srčno zahvaljujeva; zlasti on denar sedaj posebno potrebuje, kajti v eni od podružnic zida šolo. Gotovo Vam bo kmalu pisal.

Sedaj imamo male počitnice, v katerih pridejo na vrsto tudi duhovne

vaje. Trenutno sva samo dve sestri doma. S. Chiron je odpotovala v Kongo Braza, kjer imamo dve postojanki, potem pa bo odpotovala naprej v Pariz, kjer mora marsikaj urediti. Imamo med drugim tudi nekaj deklet, ki bi rade vstopile v samostan, pa se še sprašujemo, kako narediti z njimi: Ali jih preusmeriti k sestram domačinkam, ker naše bivanje tu je od danes na jutri, ali sprejeti dekleta za našo družbo in jih potem poslati v

Dve sestri misijonarki iz Družbe misijonskih zdravnic. Levo s. dr. Janja Žužek se je ob povratku iz Argentine na poti v Etiopijo oglasila pri s. Silvi Žužek, farm. in ju tu vidimo lepo nasmejani ob veselem snidenju v Ghani.

Na avtobusni postaji v Ghani, Afrika

semenišče v zairsko provinco ali pa jih obdržati in vzgajati tukaj, kar bi bilo še najprimernejše, a za kaj takega je marsikaj potrebno. Sestre domačinke sprejemajo v svojo družbo le dekleta, ki pridejo že z neko diplomom, a takih je tu zelo malo. Naša družba v tem ni tako zahtevna. Tu je veliko dobrih deklet, ki pa ne znajo ničesar, velika večina še pisati in brati ne, le motiko imajo vsak dan v rokah. Sicer so tudi v času sv. Vincencija vstopale v družbo dekleta brez izobrazbe, a danes res vsak pričakuje od sestre, da nekaj zna, zlasti ker nadaljnja, stalna formacija terja udeležbo na raznih sestankih in tečajih... Zadnjič, ko smo sestre to razpravljale, smo ugo-

tovile, da bo pač morala biti priprava za vstop temeljitejša in bo morala trajati več let."

Sestra SILVA ŽUŽEK, iz Družbe misijonskih zdravnic nam piše v začetku septembra iz Berekuma v Ghani:

„V zadnjem pismu sem Vam obljubila nekaj slik iz obiska sestre Janje pri meni februarja meseca, ko se je vračala v Etiopijo. Danes Vam jih nekaj pošiljam. Poslala sem Vam tudi paketič z raznimi tukajšnjimi domačinskimi predmeti za Vašo misijonsko tombolo; upam, da ga pravočasno prejmete in da ne boste imeli problemov.

Za razmere v Vaši deželi vam, veliko molim zanjo, pred vsem za stalno duhovno poglobitev. Imam kljub vsem težavam upanje: Sveti Duh vidno deluje v svetu. Kaj vse je dosegel s svojo milostjo samo v desetih letih od Vatikanskega zbora! Tc, česar mi ljudje nismo mogli narediti v 400 letih, je Sveti Duh naredil v tako kratkem času. Koliko je karizmatikov! Na tisoče in tisoče! Sama sem skusila še v Ugandi, kako je en sam redovni brat iz Reda sv. Križa, karizmatik, prenovil celo škofijo v enem letu. Isto sem opazila v Severni Ameriki, isto opazujem in doživljam tu. Naše molitvene skupine se množijo po kвалiteti in po številu. Upam, da bo Sveti Duh tudi pri nas v Berekemu kaj začel.

Letos smo bili zelo zaposleni v bolnici in v šoli. Ni bilo časa za pisanje. Šele sedaj, ko sem dobila tri tedne počitnic, sem se spravila k pošti. Kako si želim, da bi vsem odgovorila, preden se vrnem na delo, saj potem spet ne bo časa.“

Oglasil se je tudi o. EMIL ČUK I.M.C., iz Tanzanije. Pojasnjuje nam molk svojega daljnega sorodnika, tudi beneškega Slovenca o. Lovrenca Ošnjaka; moral je iti za nekaj časa domov, nekaj radi počitka, nekaj pa radi političnih razmer. Misijonar Čuk pravi, da se tam v Mozambiku otroci ne smejo krščevati, da je prepovedan verouk v šolah, da je mnogo misijonarjev pred izgonom. On sam se priporoča za kako pomoč, kajti rad bi

Pred lekarno s. Silve Žužek v Berekemu ob obisku sestre Janje. Z našima misijonarkama so uslužbenci lekarne; dva manjkata.

Z misijona o. Lovreta Ošnjaka v Mozambiku:
Tu desno birma na njegovem misijonu, naš
misijonar je zraven škofa. Spodaj: Profes-
rica katehistinja Maria Joaquina Colaco s
svojimi učenci v farni šoli v Alto de Manga
na Ošnjakovem misijonu.

napeljal vodovod v vas, ki ima 574 hiš in kakih 2.000 prebivalcev, a je vode kemaj za deset družin. Išče pomoči pri lokalnih činiteljih za to prepotrebno napeljavo, a potrebuje sodelovanje tudi od dobrotnikov. Cerkev v Afriki se zelo trudi, da s socialnim delom pokaže ljudstvu in vladam ljubezen do bratov v Kristusu.

Tudi sam misijonar LOVRENC OŠNJAK FSCJ se nam je oglasil s pismom z dne 25. oktobra, in sicer iz Italije, kjer se mudi pri svojih sobratih iz družbe Kolombianov. Piše portugalsko in se njegovo pismo v prevodu takole glasi:

„V februarju sem moral zapustiti Mozambik radi zdravja, a pred nekaj dnevi so mi sobratje iz župnije Alto de Manga poslali Vaše pismo.

Radi pretiranega dela in pred vsem radi socialno-političnih dogodkov se je moje zdravje v zadnjem času zelo poslabšalo in zdravniki so mi naročili nekaj časa počitnic, ki sem si jih privoščil tu v Italiji. Hvala Bogu, zdaj se že počutim veliko bolje in sem že na tem, da se vrnem v misijon, a moram čakati na dovoljenje nove mozambiške vlade.

Na žalost se je položaj za Cerkev v Mozambiku po osamcsvojitvi zelo poslabšal, da ne rečem kaj več. Vse šole so bile nacionalizirane, prav tako vse socialne ustanove. Proglasili so sicer svobodo veroizpovedi, a prepovedali vsako organizirano spreobračanje in versko vzgojo, posebno med mladino. Vsak korak misijonarjev je kontroliran in ves misijonski denar v bankah je bil „zamrznjen“; vsi misijonski darovi, ki pridejo, se zasežejo. V teku je veliko gonja proti Cerkvi, ki jo črtijo, da je podpirala kolonializem in izrabljala ubogi mozambiški narod.

Upamo sicer, da se bo vse to preganjanje poleglo, a čisto gotovo bo

treba začeti delati v tem misijonu s popolno prilagoditvijo novim razmeram. Mnogo misijonarjev, zlasti sester se verjetno ne bo znašlo v novem položaju, zato se že umikajo iz dežele. Čisto gotovo je za nas to čas nemajhnega trpljenja ob pogledu na nenaadno poslabšanje možnosti za misijonsko delo, a treba bo temeljito razmisliti vse okoliščine preteklosti in tudi priznati kake resnične napake dosedanjega delovanja in poiskati še bolj avtentičen način življenja Cerkev v tem ljudstvu, ki mu želimo še naprej oznanjati blagovest.

Vse zanimanje zame in moje misijonsko delo mi je v veliko moralno oporo, kakor tudi sploh misijonska zavzetost vse tamkajšnje slovenske skupnosti. V teh preizkušnjah je sočutenje dragih dragocena pomoč. Vsem se priporočam v molitev!“

Spet smo prejeli nekaj drobnih vrstic od dragega nam misijonarja o. JOŽETA KOKALJA S.J., ki tako lepo deluje v Zambiji. Pismo z novimi fotografijami o gradnji velike cerkve v misijonu Matera nam je poslal dne 10. septembra:

„Te dni je pri nas župnik z Bleda in ga bom poskusil pripraviti, da kaj napiše za „Katoliške misijone“ Pripravljva pa članek za „Družino“, številka za misijonsko nedeljo. List „Iz sončne Zambije“ zadnjič ni izšel radi moje bolezni in tudi velikih stroškov. Bo pa zagledala luč sveta v septembru.

Barica Rous uspešno končuje vse izpite in bo diplomirala verjetno oktobra naslednjega leta. Potem bomo videli, kdaj pride v Zambijo nazaj. Stan-ko Rozman, naš sobrat, upam, da pride v jeseni drugega leta, med tem bo za župnika v Brezju pri Mariboru.“

Pisala sta nam tudi misijonar Franc Zagorc iz Ugande in bivši ugandski misijonar Franc Rink, ki sedaj deluje

FRANC ZAGORC C.S.C. nam piše dne 9. avgusta z misijona Mukunyu pri Fort Portalu sledeče:

„Prejel sem sporočilo iz USA, da ste za nas tu poslali denar. Vsem dobrotnikom se iz vsega srca zahvaljujem! Zagotavljam vse, da se bo denar zelo koristno uporabil v pomoč tukajšnjim ljudem.

Prav zdaj imam veliko opravka s povečevanjem raznih podružnic. Število vernikov je zelo naraslo, najbrže radi zmedenih razmer. Ljudje si skušajo tudi sami pomagati v raznih težavah. K sreči je dežela bogata, da ni problemov lakote, a marsikakemu priboljšku se morajo odpovedati. Mi domala vsa sredstva uporabimo v izboljšanje cerkvenih stavb, seveda resnično potrebnim, ki si sami res ne morejo pomagati, vedno priskočimo na pomoč.

V dveh krajih, ki sta velike važnosti, povečujemo cerkvi s trpežnim materialom, kajti v kratkem nameravamo vpeljati tamkaj stalno navzočnost Najsvetejšega. V obeh teh dveh naseljih nam je uspelo pripraviti katehiste, ki so mladi, pravilno poročeni, preizkušeni v krepostih in z voditeljskimi sposobnostmi. Ti bodo skrbeli za Presveto Evharistijo, vodili ob nedeljah službo božjo in delili sveto obhajilo. Tudi bodo nosili obhajilo bolnikom. Doslej imamo stalno Najsvetejše šole v eni vasi od dvajsetih, kjer so cerkvice. S tema dvema evharističnima centroma pa bo nekako po vsej župniji vsaj središčno Najsvetejše med ljudmi.

Vso pomoč bom torej porabil pred vsem v gradnji in opremlitvi novih dveh evharističnih centrov. V eni teh dveh vasi, v Kicu, smo izvedli v tem letu kot posebno akcijo svetega leta ureditev zakonov; dosežen je bil za naše razmere izredno lep uspeh: imeli smo 25 porok. Akcija se je vršila od hiše

do hiše z vztrajnimi prijaznimi obiskovanji.

Bog blagoslovi vse dobrotnike za njihove žrtve!“

Misijonar FRANC RINK iz iste družbe Najsvetejšega Zakramenta pa dne 15. septembra piše iz misijona Monrovia v Liberiji sledeče:

„Pred več tedni sem prejel Vaše pismo in preko Združenih držav Vaš ček za 615 dolarjev iz skladov za vse slovenske misijonarje zadnjih dveh let. Srčno se vam zahvaljujem za tako velikodušno pomoč!

Nekako petimi tedni sem se peljal v Ghano in sem obiskal s. Silvo Žužek v Berekomu. Bil je lep obisk; spominjala sva se časov, ko sva še oba delovala v Ugandi. Neka večera je neki skupini kazala tudi slike, ki jih je posnel župnik Zaletel, ko je bil na obisku v Ugandi. Lahko si predstavljate moje presenečenje, ko sem videl slike iz moje nekdanje župnije Kasanga.

Dve leti sem zdaj že v Zapadni Afriki, kjer je vse drugače kot v Vzhodni, kjer je Uganda. Tam je bila Cerkev močna in verska zavzetost velika. V Liberiji je pa v vsej deželi komaj 20.000 katoličanov. Mnoge župnije v Ugandi so same imele toliko vernikov.

Pa četudi je prilagajanje težje in delo drugačno, je vendar božja volja, da sem tukaj in nadaljujem svoje delo. Tudi tu se doživi marsikaj duhovno lepega, kar osrečuje duhovnika.

Žal mi je, da nisem v stanu pisati slovensko. (A misijonar po naše zapíše:) Sem čist ose pozabu.“

MADAGASKAR

Od tamkajšnjih slovenskih misijonarjev smo v prejšnji številki objavili pismo misijonarja Ivana Štanta CM, ki nam ga je poslal dne 6. avgusta letošnjega leta. Poroča o otvoritvi ve-

likega gobavskega naselja, ki ga je misijonar organiziral še na svojem prejšnjem misijonu v Isoanali, a ki se zanj še sedaj iz Ihosy zanima.

Iz področja slovenskega misijona v Vangaindrano in okolici se nam je oglasil iz Midongy misijonar ROK GAJŠEK CM s pismom z dne 17. septembra:

„France Buh se je pred odhodom k Vam za dva dni oglasil pri nas. Ob povratku sem ga spremljal v Vangaindrano, kjer smo se od njega poslovili. Ko pride k Vam, Vam bo vedel vse natančno povedati, kako se imamo tukaj, s katerimi problemi se srečujemo, kakšno je stanje v deželi.

Kot ste opazili, Vam pišem iz Midongy, kamor sem prišel sinoči z nekim trgovcem. Cesta je namreč tako slaba, da se ne da podati na pot s kakšnim slabšim avtom. Sicer pa je kraj Midongy prav prijeten, kakih 700 m nadmorske višine. Čeprav je ta postojanka že starejša, nima stalnega misijonarja, zaradi premajhnega števila duhovnikov. Nova cerkev tukaj je delo misijonarja Silva Česnika. Tudi misijonska hiša je pod streho. Zgraditi je bilo treba oboje nanovo, ker je bila prejšnja cerkev zelo poškodovana vsled povodnji. Silvo se je poslovil od Ranomene koncem julija. Do oktobra bo doma na oddihu, potem pa gre v Francijo, v Metz v novicijat pariške province Misijonske družbe. Tu sem zaenkrat jaz prevzel njegovo „dediščino“. V Ranomeni sta še Ivan Selak in en starejši francoski misijonar. Se kar malo bojim, kako bo šlo, kako animirati številne postojanke, ki so šele v povojjih, pred vsem zaradi velikega pomanjkanja vnetih katehistov. Še sreča, da imamo od lani v Ranomeni sestre.

Ostali naši so še kar za silo, eni bolj, drugi manj zdravi. Tako je Janko Kosmač znova v Tananarive na

kontrolnem pregledu zaradi želodca. Upam, da se mu zdravje zboljšuje. Pepi Gider je pred nekaj dnevi spet skoraj skupaj padel. Ne vem, ali je temu vzrok slabo srce ali kaj drugega.

Prav lepe pozdrave vsem rojakom!''

Iz Farafangane nam 9. avgusta piše s. AMANDA POTOČNIK, ki sicer deluje v Vangaindrano. Tole nam ona poroča o naših misijonarjih:

„Lepo se Vam zahvaljujem za pismo in za denarno pomoč!

Misijonar Janez Puhani je sedaj na dopustu v domovini, g. Silvo Česnik se je tudi že poslovil od nas tu. G. Janko Slabe ima veliko dela in skrbi z gradnjo nove cerkve v Matangi; te dni mu tudi gospod Buh pomaga. Gospod Rok v Ranomeni veliko obiskuje kristjane po vaseh, kar mora biti zanj precej naporno. Sestra Marjeta Mrhar, s. Marija Pavličič in jaz smo sedaj trenutno skupaj na duhovnih vajah v Farafangani, od koder Vam pišem.

Želeli ste, da Vam kaj več napišem o svojem delu med ubogimi. Bom poskusila, čeprav o svojem delu le nerada pišem.

Delo med reveži je lepo, a tudi težko in odgovorno. Čim bolj jih poznam in čim več sem med njimi, tem bolj so iskreno odprti do mene, tem večje zaupanje imajo.

Naj Vam opišem kak konkreten primer:

V vasi, kamor hodim redno na obiske, živi tudi gobava mati s sedmimi otroci, katere mož je našel ljubezen pri mlajšem dekletu in pustil bolni ženi skrb za sedem otrok; najmlajša hčerka ima komaj leto dni starosti. Kaj naj stori uboga žena? Treba ji je pomagati. A še bolj kot materialne pomoči je potrebna duhovne vzpodbude. V dolgem razgovoru sem ji skušala pokazati svetlejšo pot,

Na južnem Madagaskarju, kjer delujejo naši misijonarji, domala ni mostov oziroma so porušeni, zato morajo misijonarji svoj avto naložiti na splav, da jih vse skupaj prepelje.

odgovornost in dolžnosti, ki jih ima.

Pred nedavnim me je ganilo, ko me je neki slepec prišel 17 km daleč prosit za nekaj obleke za svoje otroke. Rekel mi je: Za hrano te ne bom prosil, saj še sam lahko nekaj delam, da imajo moja žena in mojih pet otrok kaj jesti, pač pa te za obleko in odejo lepo prcsim, da mi kaj daš, če imaš.“ Dalje časa sem se z njim pogovarjala. Med drugim sem ga tudi vprašala, na kak način si more, slep kot je, kaj zaslužiti za prežvljanje družine. Pa mi je preprosto odgovoril: „Maj najstarejši otrok ima že 11 let in ga vzamem seboj v gozd, ko grem drva sekati. On mi pokaže drevo, katero naj poderem in razsekam, pa nesem drva prodat. Moj sin ima oči, jaz pa zdrave roke, pa se vse naredi.“ Tu je razmeroma dosti slepih ljudi.

V spominu mi je živo ostal neki mož, ki je dolgo služil svoj kruh iz dneva v dan. Ko je bolezen že zelo napredovala, sem ga vprašala, če hoče biti krščen. Zelo si je zaželel sveti krst. Zato sem prosila enega od misijonarjev, da bi mu podelil ta zakrament, kar je tudi storil. Nato sem tega trpina dan za dnem obiskovala, kajti vedno me je tega prosil. Ob koncu, ko je že slutil smrt, me je prijel za roko in me prosil: Sestra, ostani pri meni – in zajokal kot otrok, kot nekdo, ki se nečesa zelo boji. Skupaj sva še opravila molitve, nakar se je pomiril. Čez dva dni je umrl.“

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

MISIJONSKA NEDELJA 1975 MED SLOVENCMI

O praznovanju svetovnega misijonskega dne v Buenos Airesu smo že v zadnji številki našega lista poročali. Danes objavljamo poročilo o tem v domovini in v Trstu, pa celoletno misijonsko poročilo iz Anglije.

V domovini

“Družina” z dne 26. oktobra tole poroča:

Vsaka slovenska župnija je po svoje praznovala svetovni misijonski dan. Če že ni šlo drugače, so verniki vsaj molili in darovali za misijone. Govorniki, duhovniki in laiki so poudarjali, da na misijone ne smemo misliti le na dan, ki je posebej posvečen, temveč vse leto.

V Mariboru je bila osrednja misijonska prireditev pri frančiškanih. Baziliko Matere usmiljenja so okrasili na temo Kristusa svetu. Ob oltarju je stal mogočen križ. Iz Kristusove prebodene strani je sijal žarek milosti na vse celine, ki so ga obkrožale.

Pri družinski maši so otroci na svoj način opozorili starše na misijonsko nedeljo. Oblečeni so bili v noše različnih narodov iz obeh Amerik do Evrope, Afrike in Azije ter Avstralije. Tako se je ozračje stopnjevalo do osrednje medžupnijske prireditve, ki je bila popoldne ob štirih. Že pred začetkom je cerkev napolnila afriška glasba. Spored je povezoval napovedovalec, ki je močno povdarjal dolžnost kristjanov pomagati, da bo Kristusa spoznal ves svet. Otroci so se v recitacijah spraševali, kdaj se bo to zgodilo. Kakor nekakšen pripev je sledil odgovor, da šele takrat, ko se bomo kristjani res ljubili med seboj. Med sporedom je sodeloval tudi zbor semeniščnikov. Ljudje so z zanimanjem prisluhnili zvokom afriške maše, ki je znana pod imenom „Luba“.

Ob koncu sporeda je bil še pogovor z dvema afriškima študentoma, ki sta prišla iz Centralnoafriške republike. To je dežela, ki ima štiri milijone prebivalcev, med njimi pa je skoraj polovica kristjanov. Povedala sta marsikaj novega in zanimivega. S svojega zornega kota sta orisala perspektivo misijonstva in krščanstva v Afriki. Zapela sta tudi cerkveno pesem in zmolila oče naš v svojem jeziku.

V Ljubljani je bila tradicionalna misijonska prireditev v cerkvi sv. Jakoba. Bogoslužje je vodil prelat Fajdiga, voditelj misijonskega dela v slovenskih škofijah. Posebej je obudil spomine na svoje nedavno potovanje po Baragovi deželi, kjer je obiskal vse znamenite postojanke tega našega velikega misijonarja. Med darovanjem so prinesli na oltar poleg mašnih darov tudi popotno palico, ki jo je uporabljal škof Baraga na svojih neskončnih

Iz Misijonskega zavoda v Argentini: levo in desno rektorja Franca Sodja CM dva nova bogoslovca Misijonske družbe, Jaka Barle in Andrej Osterc; ostali trije abiturijenti pa so kandidati za triletno delo na Madagaskarju — kot laični misijonarji: levo Jemec Tone, zadaj Glinšek Janko in česno Žitnik Fredi. Spodaj: vsi gojenci ob koncu šolskega leta 1975.

potevanjih. Z njo so simbolično položili na oltar vse tiste žrtve, napore in prizadevanja naših misijonarjev, ki se trudijo za božje kraljestvo na vseh celinah. Po končanem bogoslužju in priložnostnem sporedu je bil še zanimiv pogovor z dolgoletno slovensko misijonarko na Dalnjem Vzhodu, s. Katarino Jančar.

V Trstu na Via Risorta 3

Tam ima starodavna slovenska Marijina družba svoj Dom. Misijonski krožek družbe vodi Marija Hlad, poverjenica za „Katoliške misijone“ je pa sestra slovenske misijonarke s. Erneste Kosovel, ki deluje zdaj v Tanzaniji, Dora Kosovel. Ta nam je preko našega sodelavca v Rimu dr. msgr. Jezernika poslala, kar se je v zadnjem času, zlasti na misijonsko nedeljo pri tej Marijini družbi nabralo za slovenske misijonarje in druge misijonske namene. Obenem poroča o proslavi misijonske nedelje sledeče:

Na misijonsko nedeljo smo imeli tudi letos molitveno uro za uspeh misijonskega dela, nakar smo v dvorani z zanimanjem sledili branju misijonske okrožnice Pavla VI. ter pisem nekaterih slovenskih misijonarjev. Sledil je bogat srečolov ter igrica „V afriškem zavetišču“, ki jo je režirala mlada umetnica ga. Dina Slama. Tajnica MZA iz Združenih držav Sonja Ferjan nam je pisala misijonsko pismo, polno misijonske vneme, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

Nabirka in izkupiček misijonskega srečolova na misijonsko nedeljo sta rodila 268.000 Lir. Na drugo nedeljo v novembru smo pa doživeli obisk misijonarja Stanislava Pavlina SDB iz Hong Konga, ki nam je veliko lepega povedal in predvajal film iz svojega misijonskega delovnega področja.

V Angliji

Od tam nam poroča o misijonskem delu maloštevilnih rojakov v tej deželi poverjenica Gabrijela Rehberger v pismu z dne 9. XI. 1975:

V Bedfordu smo se letos kar dvakrat spomnili misijonov. Najprej v nedeljo, 27. IX., ko je tu v Angliji splošen misijonski dan. Po sveti maši je bila tombola za misijone z izkupičkom 25.50 funtov. Drugič smo pa imeli sveto mašo za misijone na misijonsko nedeljo 19. oktobra. Obe sveti maši je daroval msgr. Ignacij Kunstelj in nam je govoril o misijonih, o njihovih potrebah in o naših dolžnostih do njih. Obakrat je bila lepa udeležba, 40 - 50 ljudi, kar je za naše razmere lepo. – Tudi v Londonu so imeli sveto mašo in tombolo za misijone z izkupičkom 10.70 funtov. Istotako v Rochdalu z izkupičkom 6.30 funtov. Nekateri posamezniki so pa še posebej darovali za misijone.

MISIJONSKI ŠTUDIJSKI DAN V LJUBLJANI

V takozvanem misijonskem mesecu oktobru so priredili v Ljubljani poseben celodnevni program, posvečen misijonskim vprašanjem. O tem objavljamo poročilo iz tednika „Družina“:

LJUBLJANA, 15. oktobra – Danes je bil na ljubljanski teološki fakulteti misijonski študijski dan. Predavař in pogovorov o misijonskem poslanstvu Cerkve se je udeležilo večje število duhovnikov, redovnikov in redovnic ter laikov. Navzoča pa sta bila tudi škofa Jenke in Lenič.

Teorija je podlaga za prakso, življenje in delo misijonarjev mora slo-
neti na zdravih smernicah in predvsem pravilno razlaganem evangeliju.
Morda je drugi vatikanski koncil in razvoj teologije, ki mu je sledil, hotel
prav to dopovedati vsem, ki hočejo oznanjati evangelij med narodi. Zato ni
naključje, če je bil neposredno pred misijonsko nedeljo v Rimu mednarodni
misiološki kongres, v Ljubljani pa misijonski študijski dan.

V različnih dobah evangelizacije mnogi niso prav razumeli Kristusovega
naročila, zato je prišlo do kriz in nerešenih vprašanj. Vse to je v srcih malo-
vernih vzbudilo malodušnost glede misijonov v tujini in doma. Misijonarji
so se spraševali, ali naj gredo, verniki so se doma spraševali, ali naj žrtvu-
jejo in podpirajo delo misijonarjev. Kakor glas od zgoraj je bilo za letošnjo
misijonsko nedeljo slišati poziv papeža Pavla VI.: naš odgovor vsem težavam,
ki se pojavljajo, je večja gorečnost za širjenje evangelija, saj je le Kristus
rešitev vseh težav.

V domačem merilu so bila predavanja na misijonskem študijskem dnevu
zelo koristna za boljše razumevanje Kristusovega misijonskega naročila.
Profesor misiologije Franc Rode je namesto zadržanega Maksimilijana Je-
zernika iz Rima pripovedoval o pravkar končanem mednarodnem kongresu v
Rimu (o njem smo pisali v zadnji številki Družine). Povzel je nekatera naj-
pomembnejša vprašanja, ki zadevajo evangelizacijo v razmerah sodobnega
sveta. Cerkev je že leta 1659 naročila svojim misijonarjem, da morajo spo-
štovati in ohranjati vse dobro, kar najdejo v drugih verah in drugih kul-
turah. Že od takrat pravilno pojmovano misijonstvo kaže tisto širino duha,
ki jo posebno danes cenijo narodi, ki so dobili neodvisnost. Senca kolonia-
lizma je žal večkrat padla tudi na misijonsko delo, danes pa tega ni več.
Kristusova Cerkev je res zakrament odrešenja za vse narode, toda tudi v
svoji veri se morejo zveličati, če le živijo po vesti. Vedno pa ostane v
veljavi dolžnost misijonarjev, da jim oznanjajo razum presegajoče boga-
stvo Kristusovo, da bodo mogli laže in hitreje reševati vprašanja časa in
večnosti.

Sorodniki, prijatelji in sošolci obeh gojencev Misijonskega zavoda na letališču Ezeiza,
preden sta odletela na slovensko in družbeno duhovno formacijo v Ljubljano.

Sobratje Baragovega misijonišča ob ljubljenskih gostih. Od leve na desno stoje: Franc Sodja, bogoslovec Jože Bokalič, misijonar Peter Opeka, Franc Buh in Rado Sušnik, župnik Andrej Prebil, Janez Petek in Ladislav Lenček. — Spodnja slika: Po kosilu z sobrati argentinske province v veselem srečanju.

Trije malgaški misijonarji v šaljivem razgovoru. Spodaj: Misijonar Buh pri srečanju z družino Marjana Lobode, ki ga je povabila, in nekaterimi iz družine Jožeta Mavriča, tudi povabljenimi.

Če je bil referat prof. Redeta še nekoliko načelen, je bilo predavanje Janeza Puhana, misijonarja z Madagaskarja, zares praktično. Poudaril je, da mora misijonar ljubiti in služiti. Tako poskušajo delati tudi naši misijonarji. Ni vedno lahko, je pa vedno uspešno, če najdejo do ljudi pravilno pot. Tudi Puhane ve, da bi mnogim belim misijonarjem marsikje radi pokazali vrata (za naše se ne boji), zato bo ob pomanjkanju domačih duhovnikov treba čim več laikov pripraviti za pastoralno delo.

Tretje dopoldansko predavanje je imel Stanislav Kahne o uspehih, ki so jih v zadnjih sto letih dosegli salezijanski misijonarji in misijonarke. Popoldne sta ob slikah predavala še Ignacij Škoda o nedavnem obisku v Zambiji ter Jakob Bostner o delu naše rojakinje matere Terezije v Indiji.

MISIJONAR BUH POROČA O OBISKU V MENDOZI

Komu ni znana izredna gostoljubnost naših mendoških rojakov? Nič manjša ni njihova zavzetost za misijone. O obojem so se lahko prepričali naši trije malgaški misijonarji Buh, Opeka in Sušnik zadnje dni novembra.

Že na Madagaskar je dospelo povabilo: „Ko pridete v Argentino, Vas pričakujemo v Mendози“. Po Petrovi novi maši so Francè, Peter in Rado (po abecednem redu) postali skoraj nerazdružljiva triperesna deteljica. Mendoščani so to zvedeli in povabili vse tri. Zastonjsko vožnjo na Aerolíneas jim je preskrbel vsem znani telovadeec Tine. V soboto 22. nov. zvečer so se v Domu zbrani misijonski prijatelji ob skioptičnem predavanju pobliže seznanili s težavami in upi slovenskih misijonarjev na Madagaskarju. V nedeljo so pri maši molili za misijone, obenem pa počastili novomašnika Petra. Rado jim je govoril o misijonih in o duhovništvu. Peter je nato v dvorani na njemu svojski način navzočim govoril o svojem poklicu, o svojih dvetletnih misijonskih izkušnjah. Ves čas njegovega podajanja se je od začetka do konca kot zlata nit vlekla močna misel: Vsak človek je moj brat. Po razgovoru, ki je sledil Petrovemu pričevanju, je misijonarje in gostitelje še tesneje povezala skupna večerja. S tem naj bi bila naloga misijonarjev v Mendози tudi končana in čim prej naj bi se vrnili v Buenos Aires, kjer so jih čakale še druge obveznosti. Mendoščani pa niso bili tega mnenja. Priti mednje od tako daleč in ostati le dva dni; to ne gre. Temu se je pridružila še bojazen, da bi mladinske dneve 29 - 30 nov. praznovali brez slovenskega bogoslužja, kajti njihovega dušnega pastirja Jožeta Horna so kot vojaškega kaplana potrebovali na drugem kraju, in ni vedel ne ure ne dneva odhoda. Zato je zlasti mladina pregovorila misijonarje, da so ostali do nedelje 30. nov. in sodelovali pri mladinskih dnevih. S tem pa žal niso mogli izpolniti nekaterih obveznosti v Buenos Airesu. Prizadetim se vsi trije misijonarji na tem mestu še enkrat opravičujejo ter prosijo razumevanja.

Tudi sestre mercedarke – v njihovi kapeli se opravlja vse slovensko bogoslužje – so izrabile navzočnost misijonarjev. Mlajše učenke so goreče sodelovale pri posebni sveti maši v ponedeljek 24. Po Petrovem nagovoru po evangeliju vprašanji kar ni hotelo biti konec. Po maši pa je Francè ob skioptičnem predavanju učenkam višjih razredov približal daljni rdeči otok. Po predavanju so vse tri misijonarje posebej skupine bombardirale z vprašanji. Nekatere so se celo zanimale, v kakšnem strokovnem poklicu bi bile v misijonih najbolj koristne. Morda je Duh zavel.

Naj gre na tem mestu zahvala g. Jožetu Hornu, ki je misijonarje tako ljubeznivo sprejel in vse storil, da bi se med njegovimi ovcami počutili čim bolj domače, kar mu je v polni meri uspelo. V tem niso zaostajali rojaki, ki so hoteli imeti misijonarje na kosilu ali večerji ali vsaj na malici (vsem seveda ni bilo mogoče ustreči), fantom hribolazcem, ki so jim dali na razpolago svojo gorsko kočo pri Puente del Inca in jim odkrili nekatere lepote And. Končno zahvala vsem, ki so za misijone darovali, bodisi pri skupni nabirki ali posamič. Gospod pozna njih imena.

Z obiskom mendoških rojakov so naši trije misijonarji prejeli novo dozo navdušenja, ki jim bo v prihodnjih letih pri delu med Malgaši tako potrebna.

MISIJONSKI LIST ZA SEPTEMBER 1975

Kot smo že večkrat poročali, slovenski Dušnopastirski urad v Celovcu izdaja za koroške rojake večkrat na leto misijonski list, ki po obsegu ne zaostaja za našimi „Katoliškimi misijoni“ in je vreden naše pozornosti že samo kot pojav, posebno pa še, ker nam razodeva od številke do številke vztrajno delo slovenskih koroških župnij za vzdrževanje domačega klera v misijonih in v pomoč slovenskim misijonarjem.

Naj iz septemberske številke navedemo vsaj naslove posameznih sestavkov in omenjamo slike, ki jih ilustrirajo.

Dve misijonski novi maši v Selah – z lepimi fotografijami.

Akcija v podporo misijonskih bogoslovcev je narasla na 205 podpirancev.

Poročilo o Indiji z vidika duhovnikov-domačinov. (Ta sestavek ponatiskujemo v tej številki našega lista.)

Ali je Koroška misijonska dežela? Vlada med nami res že katoliška širina in globina? Pod tem naslovom se objavlja uvodnik iz našega lista izpod peresa Franca Sodja „Ljubosumnost“.

Pesem Vladimirja Truhlarja: Misijonar.

Duhovni poklici in misijon v Indiji.

Proglasitev treh avstrijskih misijonskih delavcev za blažene.

Pismo regensa semenišča v Pooni.

Pisma misijonskih bogoslovcev iz semenišča v Pooni.

Pisma misijonskih novomašnikov iz Indije.

Bogoslovci iz semenišča v Bangalore pišejo svojim dobrotnikom.

Pismo islamskega misijonarja p. Blasutiga.

Pismo škofa iz Douale, Kamerun.

Sestavek o. Lovra Tomažina: K bolj sodobnemu delu.

Misli in ideje misijonarja p. Jožeta Kokalja iz Zambije.

Pismo slovenskega misijonarja z Madagaskarja.

Misijonska znamkarska akcija.

In drugo. – Objavljenih je nad 25 slik vzdrževancev-bogoslovcev; slike tovarnjakov, kakor je enega MIVA z zneskom 150.000 šilingov poklonila slovenskemu misijonarju o. Lovru Tomažinu; slika o. Jožeta Kokalja in njegove cerkve v Lusaki. In druge.

Že iz vsega gori navedenega je razvidno, kakšnega značaja je Misijonski list in kako more uspešno vplivati na misijonsko dobrotelost koroških rojakov; počasi bo gotovo tudi vplival na miselnost koroške mladine, da se bo odločala tudi za osebno žrtev misijonom na oltar.

MISIJONSKI DAROVI

DOSMRTNE NAROČNINE

Jože Mavrič in Milena Kovačič, po 1.000 pesov, oba iz Argentine.

TISKOVNI SKLAD KM

V Argentini, v pesih: Frančiška Janežič, Slovenska vas, 50; Inž. Jože Rezelj, 250; dr. Jože Dobovšek, 500; rojaki iz Mendoze: Peter Bajda, 100; Marija Štern, 100; Janez Štirn, 100; Frančiška Štern, 50 in Ernest Hirscheberger, 20. — V Avstraliji, Frančiška Mukavec, 8 dolarjev.

ZA MISIJONE

N. N., Mendoza, 50 pesov.

ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

Argentina, v pesih: Grbec Francka, 100.

Koroški rojaki, 5.000 šilingov.

Francija: Slovenska skupnost v Parizu, po dr. Čretniku, 170 frankov; po č.g. Dejaku: ga. Vončina 100, ga. Cygmas, 100; ga. Hren, 200; č.g. Dejak, 500 frankov.

Nemčija: Izseljenci v Nemčiji po č.g. Cirilu Turku, 154 dolarjev

Anglija: po ge. Rehberger, v funtih: N. N., Kegnley, 3; J. Grčar, 5; ga. Emilija, London, 1.50; A. Žele, 10; A. Žele, 5; M. Klemenčič, 1.50; J. Kenk, 1.50; P. Selak, 5; J. Svete, 1; J. Žnidaršič, 1; ga. Rešek, 1; ga. Greben, 2; ob priliki Slovenskega dne v Bedfordu 25. maja, 5; tombola v Bedfordu, 25.50; tombola v Londonu, 10.70; tombola v Rochdalu, 6.30.

Italija, v lirah, po Marijini družbi na Via Risorta 3, v Trstu: Nabirka in izkupiček iz srečolova na misijonsko nedeljo, 268.000; pri sv. Ani v Trstu, 26.500; Sinigoj Antonija, 15.000; Coceani Ana, 30.000; Perat Anica, 5.000; Intihar Julka, 10.000; ga. Silva, 5.000; Marija Casetti, 5.000; Pina Kante, 10.000; N. N., 20.000; N. N., 10.000; N. N., 10.000; N. N., 5.000; N. N., 15.000; N. N., 15.000; N. N., 20.000; N. N., 16.000; misijonarjem za lačne: Emilija in Marija Šajn, 20.000; Coceani Ana, 30.000; N. N., 40.000; N. N., 30.000; N. N., 10.000.

Avstralija: Božični dar, Franc Vravec, 17 funtov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za s. Terezijo Pavlič, darovala slovenska skupnost v Parizu po č.g. dr. Čretniku, 10 frankov.

Za s. Ernesto Kosovel, Tanzanija, po Marijini družbi na Via Risorta v Trstu: Cigoj Marija, 10.000 lir; Baldassi Fani, 5.000 lir; Kosič Marija, 7.000 lir; Janežič Josipina, 10.000 lir.

Za Ivana Štanta CM, Madagaskar, njegovim gobavcem, Grbec Franc, Argentina, 200 pesov.

Za malgaški misijon: Rojaki v Mendozi ob obisku treh malgaških misijonarjev, 8.538 pesov; ob isti priliki, Maks Ovčjak, 2.000 pesov; za Buha, Sušnika in Opeka; istim trem N. N. v Mendozi, oz isti priliki, po 1.000 vsakemu. Žrtvice otrok Slovenske šole v Slovenski vasi, 251 pesov.

VSEM ZA VSE BOG PLAČAJ TISOČKRAT!